Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

23. siječnja 2025.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 267. UFEU-a – Pojam ‚sud' – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Europska potvrda o nasljeđivanju – Uredba (EU) br. 650/2012 – Članak 67. stavak 1. – Odluke koje je donijelo tijelo izdavanja – Neizvršavanje sudske funkcije – Nedopuštenost"

U predmetu C-187/23 [Albausy] [i],

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Amtsgericht Lörrach (Općinski sud u Lörrachu, Njemačka), odlukom od 21. ožujka 2023., koju je Sud zaprimio 23. ožujka 2023., u postupku koji je pokrenula osoba

E. V. G.-T.,

uz sudjelovanje:

P. T.,

F. T.,

G. T.,

PRESUDA SUDA (peto vijeće),

u sastavu: I. Jarukaitis (izvjestitelj), predsjednik četvrtog vijeća, u svojstvu predsjednika petog vijeća, D. Gratsias i Z. Csehi, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: N. Mundhenke, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 31. siječnja 2024.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za osobu E. V. G.-T., T. C. Pfeiffer, *Rechtsanwalt*,

– za njemačku vladu, J. Möller, M. Hellmann i J. Simon, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

[i] Naziv ovog predmeta je izmišljen. On ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

– za španjolsku vladu, I. Herranz Elizalde, u svojstvu agenta,

– za Europsku komisiju, J. Vondung i W. Wils, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 11. travnja 2024.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 67. stavka 1. drugog podstavka točke (a) Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (SL 2012., L 201, str. 107.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 10., str. 296. i ispravak SL 2019., L 243, str. 9.).

2 Zahtjev je upućen u okviru postupka koji je osoba E. V. G.-T. pokrenula nakon smrti svojeg supruga kako bi ishodila izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju kojom se ona određuje kao jedina nasljednica.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba br. 650/2012

3 Uvodne izjave 7., 8., 67. i 71. Uredbe br. 650/2012 glase:

„(7) Pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta treba olakšati uklanjanjem prepreka slobodnom kretanju osoba koje se trenutačno susreću s poteškoćama u ostvarivanju svojih prava u kontekstu nasljeđivanja koje ima prekogranične implikacije. U europskom prav[osudn]om prostoru građani moraju imati mogućnost organizirati svoje nasljeđivanje unaprijed. Prava nasljednika i legatara, drugih osoba bliskih umrlom i vjerovnika nasljedstva moraju biti učinkovito zajamčena.

(8) Kako bi se ostvarili ti ciljevi, ova Uredba treba [objediniti] odredbe o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju ili, ako je to slučaj, prihvaćanju, izvršivosti i izvršavanju odluka, javnih isprava i sudskih nagodbi i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju.

[…]

(67) Kako bi se nasljeđivanje s prekograničnim implikacijama unutar [Europske u]nije riješilo brzo, skladno i učinkovito, nasljednici, legatari, izvršitelji oporuke ili upravitelji ostavinom trebali bi moći lako dokazati svoj status i/ili prava i ovlasti u drugoj državi članici, na primjer u državi članici u kojoj se nalazi imovina za nasljeđivanje. Kako bi im se to

omogućilo, [o]va bi Uredba trebala predvidjeti uspostavu jednoobrazne potvrde, Europske potvrde o nasljeđivanju (dalje u tekstu: ‚Potvrda') koja bi se izdavala za korištenje u drugoj državi članici. […]

[…]

(71) Potvrda bi trebala proizv[odi]ti jednake učinke u svim državama članicama. Ona ne bi trebala biti ovršna isprava, ali bi trebala imati dokaznu snagu i trebalo bi predmnijevati da istinito dokazuje elemente koji su utvrđeni po pravu mjerodavnom za nasljeđivanje ili po bilo kojem drugom pravu mjerodavnom za posebne elemente, poput materijalne valjanosti raspolaganja imovinom zbog smrti. Dokazna snaga Potvrde ne bi se smjela proširiti na elemente koji nisu uređeni ovom Uredbom, poput pitanja srodstva ili pitanja je li određena imovina pripadala umrlom. […]"

4 Člankom 3. te uredbe, naslovljenim „Definicije", predviđa se:

„1. U smislu ove Uredbe:

[…]

(c) ‚zajednička oporuka' znači oporuka koju je u jednoj ispravi sastavilo dvije ili više osoba;

[…]

(g) ‚odluka' znači svaka odluka o nasljednoj stvari koju je donio sud države članice, kako god se odluka zvala, uključujući odluku o utvrđivanju troškova ili izdataka službenika suda;

[…]

2. Za potrebe ove Uredbe, pojam ‚sud' znači sva pravosudna tijela i sva ostala tijela i pravni stručnjaci s nadležnošću u nasljednim stvarima koji izvršavaju pravosudne funkcije ili postupaju u skladu s prenesenim ovlastima od strane pravosudnog tijela ili postupaju pod nadzorom pravosudnog tijela, uz uvjet da takva druga tijela i pravni stručnjaci jamče nepristranost i pravo svih stranaka na saslušanje i pod uvjetom da njihove odluke po pravu države članice u kojoj djeluju:

(a) mogu biti predmet žalbe ili revizije od strane pravosudnog tijela, i

(b) imaju sličnu valjanost i učinak kao i odluka pravosudnog tijela o istoj stvari.

[…]"

5 Poglavlje VI. Uredbe br. 650/2012, naslovljeno „Europska potvrda o nasljeđivanju", sadržava članke 62. do 73.

6 Članak 63. te uredbe, naslovljen „Svrha Potvrde”, u stavku 2. određuje:

„Potvrda se može koristiti [osobito] za dokazivanje jedne ili više sljedećih stvari:

(a) status i/ili prava svakog nasljednika ili, ovisno o slučaju, svakog legatara spomenutih u Potvrdi i njihove ostavinske dijelove;

(b) pripadnost određene imovine koja čini dio ostavine nasljednicima […]

[…]”

7 Člankom 66. Uredbe br. 650/2012, naslovljenim „Razmatranje zahtjeva”, predviđa se:

„1. Nakon primitka zahtjeva tijelo izdavanja provjerava podatke i izjave te isprave i druge dokaze koje je dostavio podnositelj zahtjeva. To tijelo provodi ispitivanje potrebno za tu provjeru po službenoj dužnosti ako je to predviđeno ili dopušteno njegovim pravom ili poziva podnositelja zahtjeva na pružanje bilo kakvih dodatnih podataka koje smatra potrebnima.

[…]

4. Tijelo izdavanja poduzima sve potrebne korake u obavješćivanju korisnika o zahtjevu za Potvrdu. Ono saslušava, ako je to potrebno za utvrđivanje elemenata koji se trebaju potvrditi, bilo koju uključenu osobu i bilo kojeg izvršitelja ili upravitelja i vrši javne objave radi davanje prilike drugim mogućim korisnicima za pozivanje na svoja prava.

[…]”

8 U članku 67. te uredbe, naslovljenom „Izdavanje Potvrde”, navodi se:

„1. Tijelo izdavanja izdaje Potvrdu bez odgode u skladu s postupkom utvrđenim u ovom poglavlju kada su elementi koji se trebaju potvrditi utvrđeni po pravu mjerodavnom za nasljeđivanje ili po bilo kojem drugom pravu mjerodavnom za određene elemente. Tijelo koristi obrazac uspostavljen u skladu sa savjetodavnim postupkom navedenim u članku 81. stavku 2.

Tijelo izdavanja ne izdaje Potvrdu posebno ako:

(a) se elementi koji se trebaju potvrditi osporavaju; ili

(b) Potvrda ne bi bila u skladu s odlukom koja obuhvaća iste elemente.

2. Tijelo izdavanja poduzima sve potrebne korake u obavješćivanju korisnika o izdavanju Potvrde.”

9 Člankom 69. navedene uredbe, naslovljenim „Učinci Potvrde”, određuje se:

„1. Potvrda proizvodi svoje učinke u svim državama članicama a da nije potreban poseban postupak.

2. Za Potvrdu se predmnijeva da točno dokazuje elemente koji su utvrđeni po pravu mjerodavnom za nasljeđivanje ili po bilo kojem drugom pravu mjerodavnom za određene

elemente. Za osobu koja je u Potvrdi navedena kao nasljednik […] predmnijeva se da ima status naveden u Potvrdi i/ili prava ili ovlasti navedene u Potvrdi, bez ikakvih uvjeta i/ili ograničenja vezanih za ta prava ili ovlasti, osim onih navedenih u Potvrdi.

3. Za svaku osobu koja postupajući na temelju podataka potvrđenih u Potvrdi izvrši plaćanja ili prenese imovinu osobi navedenoj u Potvrdi kao ovlaštenoj za prihvat plaćanja ili imovine smatra se da je izvršila transakciju s osobom ovlaštenom za prihvat plaćanja ili imovine, osim ako zna da sadržaj Potvrde nije istinit ili nije svjesna takve neistinitosti zbog krajnje nepažnje.

[…]”

10 U članku 72. iste uredbe, naslovljenom „Pravni lijekovi”, navodi se:

„1. Odluke koje donese tijelo izdavanja u skladu s člankom 67. može osporavati bilo koja osoba ovlaštena za podnošenje zahtjeva za Potvrdu.

[…]

Pravni lijek se podnosi pravosudnom tijelu u državi članici tijela izdavanja u skladu s pravom te države.

[…]”

Provedbena uredba (EU) br. 1329/2014

11 U članku 1. stavku 5. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1329/2014 od 9. prosinca 2014. o uspostavi obrazaca iz Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (SL 2014., L 359, str. 30. te ispravci SL 2015., L 142, str. 34. i SL 2016., L 9, str. 14.) navodi se:

„Za Europsku potvrdu o nasljeđivanju iz članka 67. stavka 1. Uredbe [br. 650/2012] koristi se obrazac određen u Prilogu 5. kao Obrazac V.”

12 Taj obrazac V. na posljednjoj stranici sadržava napomenu prema kojoj „[t]ijelo potvrđuje da je poduzelo sve potrebne korake radi informiranja korisnika o zahtjevu za Potvrdu i da u trenutku izdavanja Potvrde korisnici nisu osporili nijedan njezin element”.

Njemačko pravo

FamFG

13 Člankom 26. Gesetza über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (Zakon o postupku u obiteljskim stvarima i o izvanparničnom postupku) od 17. prosinca 2008., (BGBl. 2008. I, str. 2586.), u verziji koja se primjenjuje u glavnom postupku (u daljnjem tekstu: FamFG), određuje se:

„Sud po službenoj dužnosti provodi istrage potrebne za utvrđivanje činjenica relevantnih za rješavanje predmeta.”

14 U članku 352.e FamFG-a, naslovljenom „Odluka o zahtjevima za potvrdu o nasljeđivanju”, navodi se:

„(1) Potvrda o nasljeđivanju izdaje se isključivo ako ostavinski sud smatra utvrđenima činjenice potrebne za osnovanost zahtjeva. Taj sud o tome odlučuje rješenjem. Rješenje stupa na snagu donošenjem. Dostava rješenja nije potrebna.

(2) Ako je rješenje u suprotnosti s izraženom voljom jedne od zainteresiranih stranaka, o njemu će se obavijestiti druge zainteresirane stranke. U tom slučaju sud je dužan odgoditi neposredni učinak rješenja i prekinuti postupak izdavanja potvrde o nasljeđivanju do pravomoćnosti rješenja.

(3) Ako je potvrda o nasljeđivanju već izdana, žalba protiv rješenja dopuštena je isključivo ako se traži povlačenje te potvrde o nasljeđivanju.”

Zakon o međunarodnom nasljednom pravu, izmjeni propisa o potvrdi o nasljeđivanju i izmjeni ostalih propisa

15 Člankom 35. stavkom 1. Gesetza zum Internationalen Erbrecht und zur Änderung von Vorschriften zum Erbschein sowie zur Änderung sonstiger Vorschriften (Zakon o međunarodnom nasljednom pravu, izmjeni propisa o potvrdi o nasljeđivanju i izmjeni ostalih propisa) od 29. lipnja 2015. (BGBl. 2015. I, str. 1042.), predviđa se:

„Osim ako nije drukčije propisano Uredbom [br. 650/2012] i odredbama ovog odjeljka, primjenjuje se [FamFG].”

16 Člankom 39. tog zakona, naslovljenim „Vrsta odluke”, predviđa se:

„(1) Ako su ispunjeni uvjeti za izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju, sud odlučuje izdavanjem izvornika te potvrde. Ako su ispunjeni uvjeti za izdavanje ovjerene preslike ili produljenje roka valjanosti takve preslike, sud odlučuje izdavanjem ovjerene preslike ili produljenjem valjanosti te preslike. O ostalim pitanjima sud odlučuje rješenjem.

(2) Za izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju i za izdavanje ovjerene preslike upotrebljava se obrazac iz članka 67. stavka 1. druge rečenice u vezi s člankom 81. stavkom 2. Uredbe [br. 650/2012].”

Glavni postupak i prethodna pitanja

17 P. M. J. T., francuski državljanin čije je posljednje prebivalište bilo u Njemačkoj, preminuo je 15. rujna 2021.

18 E. V. G.-T., nadživjela supruga, zastupana po opunomoćeniku, podnijela je 23. studenoga 2021. Amtsgerichtu Lörrach (Općinski sud u Lörrachu, Njemačka), sudu koji je uputio zahtjev, zahtjev za Europsku potvrdu o nasljeđivanju s ciljem da je se odredi kao jedinu pokojnikovu nasljednicu. U tu je svrhu predočila zajedničku oporuku od 23. srpnja 2020., koju je vlastoručno napisala nadživjela supruga, a potpisali su je ona i pokojnik, i kojom su se oba bračna druga međusobno odredila kao jedini nasljednici.

19 Osim toga, nesporno je da je postojala i ranija oporuka od 31. svibnja 2001., koju je vlastoručno napisao i potpisao P. M. J. T. te kojom je kao nasljednike odredio svoja dva unuka, a svojem je sinu povjerio organizaciju svojeg pogreba u Španjolskoj.

20 Sin i unuci pokojnika smatraju da oporuka od 23. srpnja 2020. nije valjana. U tom pogledu, pred sudom koji je uputio zahtjev tvrde da u vrijeme sastavljanja te oporuke pokojnik više nije bio sposoban za oporučivanje i da potpis na toj oporuci nije njegov.

21 Taj je sud utvrdio da su navodi pokojnikova sina i unukâ neosnovani. S jedne strane, okolnost da je pokojnik ponekad bio smeten, koju oni navode, nije dovoljna da bi se na temelju nje zaključilo da takva nesposobnost postoji ili da bi se tu tvrdnju dalje razmatralo izvođenjem dodatnih dokaza. S druge strane, navedeni je sud utvrdio vjerodostojnost pokojnikova potpisa na zajedničkoj oporuci nakon što ga je usporedio s ranijim uzorcima potpisa koji su mu bili dostupni. Slijedom toga, navedeni sud smatra da je nadživjela supruga jedina pokojnikova nasljednica.

22 Kad je riječ o dvojbama suda koji je uputio zahtjev, on se, kao prvo, pita mogu li prigovori navedeni u točki 20. ove presude biti prepreka za izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju. On u tom pogledu naglašava da se članak 67. stavak 1. drugi podstavak točku (a) Uredbe br. 650/2012 može tumačiti na način da se odnosi ne samo na prigovore istaknute u postupku koji se razlikuje od postupka izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju, nego i na prigovore istaknute u potonjem postupku. Ako je tomu tako, prigovori koje su pokojnikov sin i unuci iznijeli pred navedenim sudom mogli bi, u ovom slučaju, biti prepreka za izdavanje potvrde koju je zatražila nadživjela supruga.

23 U tom se kontekstu sud koji je uputio zahtjev pita može li tijelo izdavanja razmotriti prigovore istaknute u postupku izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju ili je svaki takav prigovor nužno prepreka izdavanju te potvrde. Taj sud također navodi da je to pitanje predmet rasprave u njemačkom pravu.

24 Kao drugo, prema objašnjenjima suda koji je uputio zahtjev, opunomoćenik nadživjele supruge namjerava podnijeti zahtjev za izdavanje potvrde o nasljeđivanju iz članka 352.e FamFG-a, i to ako dođe do prekida glavnog postupka, zbog čega će prigovore koje su istaknuli pokojnikov sin i unuci trebati razmotriti prema nacionalnom pravu u okviru tog drugog postupka. Taj se sud u tom pogledu pita treba li članak 67. stavak 1. drugi podstavak točku (a) Uredbe br. 650/2012 tumačiti na način da prigovori koji su odbijeni u okviru postupka koji nije postupak za izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju, a kao što je postupak koji se odnosi na potvrdu o nasljeđivanju, ipak predstavljaju prepreku za izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju.

25 Kao treće, budući da su prigovori pokojnikova sina i unukâ u okviru glavnog postupka neosnovani, sud koji je uputio zahtjev smatra da stanje postupka dopušta odlučivanje o predmetu, čak i bez formalnog izvođenja dokaza. Taj se sud pita odnosi li se članak 67. stavak 1. drugi podstavak točka (a) Uredbe br. 650/2012 i na takve nedovoljno potkrijepljene prigovore te mogu li oni stoga biti prepreka za izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju. U tom smislu, navedeni sud također navodi mogućnost zlouporabe prigovorâ.

26 Kao četvrto, u slučaju da je sud koji je uputio zahtjev ovlašten razmatrati prigovore istaknute tijekom postupka izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju, postavlja se pitanje treba li i u kojem obliku navesti razloge za odbijanje tih prigovora. Postupovnim pravilima Uredbe br. 650/2012 nije predviđeno da se uz izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju donese i odluka. Taj sud usto naglašava da obrazac koji se koristi za izdavanje Europske potvrde o

nasljeđivanju iz članka 1. stavka 5. Provedbene uredbe br. 1329/2014, kako je naveden u Prilogu 5. toj uredbi, sadržava izjavu prema kojoj „[t]ijelo potvrđuje da je poduzelo sve potrebne korake radi informiranja korisnika o zahtjevu za Potvrdu i da u trenutku izdavanja Potvrde korisnici nisu osporili nijedan njezin element”.

27 U tim je okolnostima Amtsgericht Lörrach (Općinski sud u Lörrachu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 67. stavak 1. drugi podstavak točku (a) Uredbe br. 650/2012 tumačiti na način da se odnosi i na prigovore podnesene u sâmom postupku izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju, koje sud nema pravo razmatrati, tako da se taj članak ne odnosi samo na prigovore istaknute u drugom postupku?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na [prvo] pitanje: treba li članak 67. stavak 1. drugi podstavak točku (a) Uredbe br. 650/2012 tumačiti na način da se Europska potvrda o nasljeđivanju ne može izdati čak ni ako su prigovori istaknuti u postupku izdavanja navedene potvrde o nasljeđivanju, ali su već razmatrani u postupku izdavanja potvrde o nasljeđivanju na temelju njemačkog prava?

3. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje: treba li članak 67. stavak 1. drugi podstavak točku (a) Uredbe br. 650/2012 tumačiti na način da se odnosi na bilo koji prigovor, čak i ako nije dovoljno potkrijepljen dokazima, o čemu nije potrebno podnijeti formalni dokaz?

4. U slučaju niječnog odgovora na prvo pitanje: u kojem obliku sud treba navesti razloge zbog kojih je odbio prigovore i izdao Europsku potvrdu o nasljeđivanju?”

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

28 Španjolska vlada osporava dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku. Iako ta vlada priznaje da sud koji je uputio zahtjev ima svojstvo „suda” u smislu članka 267. UFEU-a, ona ipak smatra da se izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju, kako je uređeno Uredbom br. 650/2012, ne može smatrati izvršavanjem sudske funkcije.

29 Ta vlada najprije tvrdi da činjenica da se izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju može povjeriti sudu ili drugom nadležnom tijelu upućuje na njezinu upravnu prirodu. Nadalje, postupak izdavanja te potvrde nije namijenjen razmatranju i rješavanju spornih pitanja među potencijalnim korisnicima nasljedstva. Naposljetku, Europska potvrda o nasljeđivanju nema obvezujuće učinke svojstvene sudskoj odluci i samo je informativnog karaktera.

30 Iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da su nacionalni sudovi ovlašteni obratiti se Sudu samo ako je pred njima u tijeku spor i ako trebaju odlučiti u postupku koji ima za cilj donošenje odluke sudske naravi (presude od 28. veljače 2019., Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, t. 34. i od 3. svibnja 2022., CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, t. 42.).

31 Ovlaštenje tijela za podnošenje zahtjeva za prethodnu odluku procjenjuje se dakle kako na temelju strukturnih tako i na temelju funkcionalnih kriterija. U vezi s tim nacionalno tijelo može se kvalificirati „sudom” u smislu članka 267. UFEU-a kad izvršava sudske zadaće, dok to u slučaju obavljanja drugih zadaća – osobito onih koje su upravne prirode – nije moguće (presuda od 3. svibnja 2022., CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, t. 43.).

32 Iz toga slijedi da je za utvrđenje treba li nacionalno tijelo kojemu su na temelju zakona dodijeljene zadaće različite prirode kvalificirati „sudom” u smislu članka 267. UFEU-a potrebno provjeriti kakva je specifična priroda zadaća koje obavlja u posebnom normativnom kontekstu u okviru kojeg se obraća Sudu (presuda od 3. svibnja 2022., CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, t. 44.).

33 U ovom slučaju iz objašnjenja suda koji je uputio zahtjev proizlazi da on želi utvrditi koje su mu ovlasti dodijeljene u posebnom okviru postupka izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju, kako je uređen poglavljem VI. Uredbe br. 650/2012.

34 Iz tih objašnjenja također proizlazi da su tijekom glavnog postupka pokojnikov sin i unuci podnijeli više prigovora kako bi onemogućili izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju koju je zatražila njegova nadživjela supruga. Sud koji je uputio zahtjev želi utvrditi koje su posljedice postojanja tih prigovora.

35 Taj sud u tom pogledu navodi da je on, prema svojem nacionalnom pravu, nadležan odlučivati o takvim prigovorima, među ostalim i ako su istaknuti prilikom izdavanja potvrde o nasljeđivanju. Stoga se pita može li odlučivati o navedenim prigovorima i kada su oni istaknuti u okviru postupka izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju, na koji se primjenjuje sustav uspostavljen poglavljem VI. Uredbe br. 650/2012.

36 Prvim trima pitanjima upućenima Sudu, sud koji je uputio zahtjev želi doznati, među ostalim, dodjeljuje li se tom uredbom, kao takvom, tijelu kojem je podnesen zahtjev za Europsku potvrdu o nasljeđivanju nadležnost za odlučivanje u sporovima koji proizlaze iz prigovora podnesenih tijekom postupka izdavanja te potvrde. Ovisno o odgovorima na prethodna pitanja, taj sud svojim četvrtim pitanjem želi doznati u kojem bi obliku to tijelo trebalo navesti razloge zbog kojih je odbilo prigovore i izdalo Europsku potvrdu o nasljeđivanju.

37 Iz prethodno navedenog slijedi da se tumačenjem Uredbe br. 650/2012 koje je zatražio sud koji je uputio zahtjev nastoji utvrditi izvršava li on sudske funkcije, u smislu sudske prakse navedene u točki 31. ove presude, u posebnom okviru postupka izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju. Budući da je svojstvo „suda” u smislu članka 267. UFEU-a pretpostavka dopuštenosti zahtjeva za prethodnu odluku (vidjeti u tom smislu presudu od 9. srpnja 2020., Land Hessen, C-272/19, EU:C:2020:535, t. 42.), to je tumačenje nužno za odlučivanje o dopuštenosti zahtjeva za prethodnu odluku.

38 U skladu s člankom 67. stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe br. 650/2012, tijelo izdavanja izdaje Europsku potvrdu o nasljeđivanju kada su elementi koji se trebaju potvrditi utvrđeni po pravu mjerodavnom za nasljeđivanje ili po bilo kojem drugom pravu mjerodavnom za određene elemente. Prema članku 67. stavku 1. drugom podstavku točki (a) te uredbe, tijelo izdavanja ne izdaje tu potvrdu posebno ako „se elementi koji se trebaju potvrditi osporavaju”.

39 Za potrebe tumačenja odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst nego i kontekst te ciljeve propisa kojeg je ona dio (presuda od 12. listopada 2023., KBC Verzekeringen, C-286/22, EU:C:2023:767, t. 32.).

40 Kad je riječ, kao prvo, o tekstu članka 67. stavka 1. drugog podstavka točke (a) Uredbe br. 650/2012, treba istaknuti da se ta odredba bez razlike odnosi na svaku situaciju u kojoj se elementi koji se trebaju potvrditi „osporavaju". Stoga je očito da se navedena odredba odnosi na svaki prigovor, bez obzira na to je li on istaknut u postupku izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju ili u drugom postupku.

41 U tom pogledu također valja istaknuti da nijedna jezična verzija članka 67. stavka 1. drugog podstavka točke (a) Uredbe br. 650/2012, a osobito njemačka („*wenn Einwände gegen den zu bescheinigenden Sachverhalt anhängig sind*"), španjolska („*si los extremos que se han de certificar son objeto de oposición*"), engleska („*if the elements to be certified are being challenged*"), francuska („*si les éléments à certifier sont contestés*"), talijanska („*gli elementi da certificare sono oggetto di contestazione*"), litavska („*jei ginčijami patvirtintini faktai*") i švedska jezična verzija („*om ett klagomål har riktats mot de uppgifter som ska styrkas*"), formalno ne zahtijeva da se elementi koje treba potvrditi osporavaju u okviru postupka koji se razlikuje od postupka izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju.

42 Iz toga slijedi da prigovor koji se odnosi na elemente koje treba potvrditi, a koji je podnesen u postupku izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju, treba, u načelu, biti prepreka za izdavanje te potvrde.

43 Kad je riječ, kao drugo, o kontekstu članka 67. stavka 1. drugog podstavka točke (a) Uredbe br. 650/2012, najprije treba podsjetiti na to da, u skladu s tim člankom 67. stavkom 1. prvim podstavkom, tijelo izdavanja bez odgode izdaje potvrdu „kada su elementi koji se trebaju potvrditi utvrđeni".

44 Iz tog se zahtjeva može zaključiti *a contrario* da tijelo izdavanja treba odbiti izdati tu potvrdu ako se elementi koje treba potvrditi ne mogu smatrati „utvrđenima", osobito nakon prigovora iznesenih tijekom postupka izdavanja navedene potvrde.

45 Nadalje, u članku 66. stavku 1. Uredbe br. 650/2012 utvrđena je obveza tijela izdavanja da provjeri podatke i izjave te isprave i druge dokaze koje je dostavio podnositelj zahtjeva.

46 Usto, člankom 66. stavkom 4. te uredbe nalaže se tijelu izdavanja da poduzme sve potrebne korake u obavješćivanju korisnika o zahtjevu za potvrdu. Ako je to potrebno za utvrđivanje elemenata koji se trebaju potvrditi, to tijelo treba saslušati bilo koju uključenu osobu i bilo kojeg izvršitelja ili upravitelja te vršiti javne objave radi davanja prilike drugim mogućim korisnicima za pozivanje na svoja prava.

47 No, propisujući te obveze saslušanja i informiranja, zakonodavac Unije nužno je predvidio mogućnost iznošenja prigovora tijekom razmatranja zahtjeva za Europsku potvrdu o nasljeđivanju kao i to da oni, ovisno o slučaju, predstavljaju prepreku za izdavanje te potvrde.

48 Slijedom toga, sadržaj obveze razmatranja iz članka 66. Uredbe br. 650/2012, osobito stavka 4. tog članka 66., potvrđuje i tumačenje navedeno u točki 42. ove presude.

49 Naposljetku, to je tumačenje potkrijepljeno sadržajem obrasca V. iz Priloga 5. Provedbenoj uredbi br. 1329/2014. U skladu s člankom 67. stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe br. 650/2012, tijelo izdavanja obvezno mora koristiti taj obrazac za izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju (vidjeti

u tom smislu presudu od 9. ožujka 2023., Registrų centras, C-354/21, EU:C:2023:184, t. 46.). Navedeni obrazac na posljednjoj stranici sadržava izjavu kojom tijelo izdavanja potvrđuje da „u trenutku izdavanja Potvrde korisnici nisu osporili nijedan njezin element”.

50 Kao treće, to tumačenje potvrđuju i ciljevi Uredbe br. 650/2012, kojom se – kao što to proizlazi iz njezinih uvodnih izjava 7. i 8. – želi pomoći nasljednicima i legatarima, drugim osobama bliskima umrlom i vjerovnicima nasljedstva u ostvarivanju njihovih prava u kontekstu nasljeđivanja koje ima prekogranične implikacije i omogućiti građanima Unije da urede svoje nasljeđivanje (presuda od 9. ožujka 2023., Registrų centras, C-354/21, EU:C:2023:184, t. 41. i navedena sudska praksa).

51 Iz uvodne izjave 67. te uredbe proizlazi da je Europska potvrda o nasljeđivanju uvedena kako bi se nasljednicima, legatarima, izvršiteljima oporuke ili upraviteljima ostavine omogućilo da lako dokažu svoj status i/ili prava i ovlasti u drugoj državi članici, na primjer u državi članici u kojoj se nalazi imovina za nasljeđivanje, s ciljem brzog, skladnog i učinkovitog rješavanja nasljeđivanja s prekograničnim implikacijama unutar Unije.

52 Treba također podsjetiti na to da, kao što to potvrđuje uvodna izjava 71. navedene uredbe, Europska potvrda o nasljeđivanju proizvodi učinke u svim državama članicama, pri čemu nije potreban nikakav postupak, i predmnijeva se da istinito dokazuje elemente koji su utvrđeni prema pravu mjerodavnom za nasljeđivanje ili prema bilo kojem drugom pravu mjerodavnom za posebne elemente, kao i status i prava osoba koje su navedene kao nasljednici, legatari, izvršitelji oporuke ili upravitelji ostavinom, u skladu s člankom 69. stavcima 1. i 2. iste uredbe (vidjeti u tom smislu presudu od 1. srpnja 2021., Vorarlberger Landes- und Hypotheken-Bank, C-301/20, EU:C:2021:528, t. 23.).

53 U tom kontekstu, tumačenje članka 67. stavka 1. Uredbe br. 650/2012 kojim bi se dopustilo izdavanje i upotreba Europske potvrde o nasljeđivanju, iako se elementi koji se trebaju potvrditi osporavaju, moglo bi dovesti do sporova u pogledu pravnih radnji za koje je potvrda korištena kao dokaz, čime bi se ugrozio cilj olakšavanja rješavanja nasljednih stvari s prekograničnim implikacijama.

54 Iz toga slijedi da cilj kojim se opravdava uvođenje Europske potvrde o nasljeđivanju, odnosno olakšavanje rješavanja nasljednih stvari s prekograničnim implikacijama, potvrđuje i tumačenje članka 67. stavka 1. drugog podstavka točke (a) Uredbe br. 650/2012 prema kojem se ta potvrda ne može izdati ako su tijekom postupka izdavanja podneseni prigovori iz kojih proizlazi da se elementi koji se trebaju potvrditi ne mogu smatrati utvrđenima.

55 S tim u vezi, činjenica da tijelo izdavanja nije ovlašteno odlučivati o prigovorima u okviru postupka izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju, ne sprječava to tijelo da utvrdi da je o prigovoru koji je pred njim istaknut već odlučeno konačnom sudskom odlukom koja ima snagu *res judicata*. U tom pogledu, iz objašnjenja suda koji je uputio zahtjev proizlazi da on nastoji doznati treba li tu odredbu tumačiti na način da svaki prigovor nužno predstavlja prepreku izdavanju Europske potvrde o nasljeđivanju ili se Uredbom br. 650/2012 tijelu izdavanja daje ovlast da razmotri i odbije neosnovan ili nepotkrijepljen prigovor te da, po potrebi, izda potvrdu bez obzira na postojanje takvog prigovora.

56 Kad je riječ o prigovorima koji su već razmatrani u okviru nekog drugog postupka, a na koje se odnosi drugo prethodno pitanje, iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da sud koji je uputio zahtjev konkretno navodi slučaj u kojem su prigovori istaknuti tijekom postupka izdavanja

Europske potvrde o nasljeđivanju već bili odbijeni u okviru jednog drugog postupka. Taj se sud u biti pita je li u tom slučaju tijelo izdavanja ovlašteno izdati tu potvrdu neovisno o formalnom postojanju prigovorâ.

57 Najprije valja istaknuti da taj slučaj nije izričito uređen člankom 67. stavkom 1. Uredbe br. 650/2012. Konkretno, članak 67. stavak 1. drugi podstavak točka (b) te uredbe odnosi se na slučaj kada se odluka donesena u drugom postupku, a koja se odnosi na elemente koji se trebaju potvrditi, protivi izdavanju zatražene potvrde.

58 Međutim, pojam osporavanje, u smislu članka 67. stavka 1. drugog podstavka točke (a) navedene uredbe, treba se nužno tumačiti na način da se ne odnosi na prigovore koji su već odbijeni konačnom odlukom pravosudnog tijela koje odlučuje u okviru sudskog postupka. Naime, u suprotnom bi slučaju svako osporavanje moglo na neodređeno vrijeme biti prepreka za izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju, pa čak i ako je već bilo razmatrano i konačno odbijeno u sudskom postupku, i to neovisno o tome je li riječ o postupku iz članka 72. iste uredbe, koji se odnosi na pravne lijekove protiv odluke o izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju, ili o postupku uređenom samo nacionalnim pravom.

59 U tom smislu, zahtjev postojanja konačne odluke proizlazi iz potrebe da se očuva pouzdanost Europske potvrde o nasljeđivanju u skladu s ciljevima navedenima u točkama 50. i 51. ove presude, kao što je to pravilno istaknula Europska komisija. Naime, izdavanje te potvrde, dok je postupak o prigovorima koji se odnose na elemente koji se trebaju potvrditi još u tijeku, nužno sa sobom donosi opasnost da sadržaj navedene potvrde bude u suprotnosti s odlukom koja je naknadno donesena u tom postupku.

60 Slijedom toga, tek u trenutku kada, u postupku različitom od onoga koji se odnosi na izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju, odluka o odbijanju prigovora postane konačna, to osporavanje prestaje biti prepreka za izdavanje te potvrde na temelju članka 67. stavka 1. drugog podstavka točke (a) Uredbe br. 650/2012.

61 Osim toga, valja istaknuti da je člankom 72. Uredbe br. 650/2012 predviđen pravni lijek pred pravosudnim tijelom u državi članici tijela izdavanja u skladu s pravom te države, i to protiv bilo koje odluke koju to tijelo izdavanja donese na temelju članka 67. te uredbe.

62 Iz toga slijedi da svaka odluka koju tijelo izdavanja donese po završetku postupka izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju, prema članku 67. stavku 1. navedene uredbe, u teoriji, nije konačna. Stoga bi izdavanje takve potvrde, unatoč postojanju prigovora koje je tijelo izdavanja odbilo kao neosnovane ili nepotkrijepljene, neizbježno dovelo do opasnosti koja je slična onoj utvrđenoj u točki 59. ove presude, a to je opasnost da sadržaj te potvrde bude doveden u pitanje odlukom koja je naknadno donesena u okviru postupka iz članka 72. iste uredbe.

63 Slijedom toga, potreba očuvanja pouzdanosti Europske potvrde o nasljeđivanju u skladu s ciljevima navedenima u točkama 53. i 54. ove presude zahtijeva da se članak 67. stavak 1. drugi podstavak točku (a) Uredbe br. 650/2012 tumači na način da je svaki prigovor koji je istaknut tijekom postupka izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju, čak i ako se čini neosnovanim ili nepotkrijepljenim, prepreka za izdavanje te potvrde, osim prigovora koji su konačno odbijeni u okviru nekog drugog postupka, kao što je navedeno u točki 61. ove presude.

64 Naime, kako bi se očuvalo povjerenje građana Unije u Europsku potvrdu o nasljeđivanju, nužno je da se taj instrument, koji ima dokaznu snagu utvrđenu u članku 63. stavku 2. Uredbe br. 650/2012 i koji proizvodi učinke navedene, među ostalim, u članku 69. stavcima 2. i 3. te uredbe, izdaje samo ako u pogledu elemenata koji se trebaju potvrditi nije istaknut nijedan prigovor.

65 U slučaju takvog prigovora, tijelo izdavanja, koje nije ovlašteno o njemu odlučiti, dužno je odbiti izdati zatraženu Europsku potvrdu o nasljeđivanju, pri čemu se podrazumijeva da se protiv tog odbijanja može podnijeti pravni lijek predviđen člankom 72. Uredbe br. 650/2012. Pravosudno tijelo koje odlučuje o takvom pravnom lijeku može, ovisno o slučaju, ispitati osnovanost prigovora koji su bili prepreka za izdavanje potvrde.

66 S obzirom na sva prethodna razmatranja, valja utvrditi da sud koji je uputio zahtjev, time što kao tijelo izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju donosi odluke u skladu s člankom 67. stavkom 1. Uredbe br. 650/2012, ne izvršava sudsku funkciju i, prema tome, nije ovlašten uputiti zahtjev za prethodnu odluku Sudu na temelju članka 267. UFEU-a.

67 Iz toga slijedi da zahtjev za prethodnu odluku nije dopušten.

Troškovi

68 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (peto vijeće) odlučuje:

Zahtjev za prethodnu odluku koji je odlukom od 21. ožujka 2023. uputio Amtsgericht Lörrach (Općinski sud u Lörrachu, Njemačka) je nedopušten.

Potpisi